

Vemodigt om föräldrakärlek

En mor står på en perrong i Norrbottens inland och väntar på tåget. Hon är på väg till sin dotter. Hon har något att säga henne. Något som inte längre kan vänta eller skjutas upp. Men avståndet mellan mor och dotter är minst lika långt som tågresan mellan Gällivare och Stockholm.

Kaffe med mjölk av **Ella-Maria Nutti** är en avskalad familjehistoria, ett kammerspel med sparsam dekor och få roller, en mor och en dotter, som utspelar sig under moderns besök i Stockholm. I korta återhållna meningar, med ett kärvt men intensivt språk, stundtals laddat med norrländsk dialekt beskrivs några ödesdigra dagar som ska komma att förändra allt.

Eftertänksamt och lågmält återberättar modern Agneta sitt och dottern Tildas liv i Norrland, i huset som morfadern byggde. Morfadern som nu sitter på äldreboendet, tittar rakt fram och knappt känner igen henne. Hur hon ensam tog hand om och fostrade dottern när barnafadern visade sig vara både opålitlig och våldsam. En liten familj, bara de två och så bästa vännen och hennes son. Det var all familj som blev. Ett ständigt kämpande och stretande. Tungt arbete i äldreomsorgen. Missade chanser, motgångar och oförmåga. Ett liv i motvind. Men Agneta biter ihop, hela tiden med dotterns bästa för ögonen.

Dottern som numera bara fnyser och himlar med ögonen när Agneta för huset på tal. *Jag vill inte ha huset mamma. Jag bor här nu.* Tilda läser till jurist, hon ska bli advokat. Bli något riktigt, inte bli som henne. *Hon tittar på sitt barn. Den starkaste hon vet. Som gick runt med bara en förälder och aldrig frågade om den andra och alltid visste vart hon skulle. Bort.*

Den samiska bakgrunden ligger hela tiden som ett raster över hela berättelsen. Deras gemensamma historia som inneslöt och uteslöt skaver. Ett arv av att inte duga. Inte tillräckligt samiska och inte tillräckligt svenska. Agneta har alltid strävat mot det svenska, tappat det samiska språket och de samiska traditionerna på vägen. Tilda för sin del försöker efter förmåga vårda sin mormors arv och letar efter en trygghet och sina rötter i de samiska vävbanden, i familjefotografier och i maten; renskaven, torrköttet och hjortronsylten som modern har med sig och palten hon lagar. Hon bär kulturen med sig i sitt minne och i sin kropp var hon än bor även om det inte syns. Avstånden mellan mor och dotter är enorma. Agneta för sin del ser bara med sorg på hur litet och trångt dottern bor, hur hon klär sig likt alla andra i staden, hur hon rör sig och hur hon talar. Storstaden har tagit barnet ifrån henne. När Agneta så noterar att Tilda numera dricker sitt kaffe med mjölk blir det för henne ett yttersta bevis på och en symbol för avståndstagandet från allt det hon kommer ifrån.

Tilda i sin tur skäms över sin mor. Egentligen inte för att hon gjort något fel, men hon passar inte längre in i hennes liv. I det liv hon lever nu i Stockholm.

Hur visar man sitt barn kärlek på bästa sätt utan att bli bortstött? Hur ska man göra för att bli förstådd och nå fram? Kan man någonsin laga allt det som har gått sönder på vägen, allt som inte blivit sagt och gjort och hur berättar man det svåraste för sitt barn, det som nästan inte ens går att tänka på? Det är frågor som molar och värker hos Agneta och som hon plågat vrider och vänder på. Dagarna går och tiden är knapp.

Det känns som om Tilda står på andra sidan i en lång tunnel och hur snabbt Agneta än springer mot henne hamnar hon längre och längre bort. När vagnarna bromsar in och dörrarna öppnas säger en röst tänk på avståndet mellan vagn och plattform när du stiger av. Hon tittar på Tildas knän som nästan rör hennes. Tänk på avståndet. Som om hon nånsin tänker på nåt annat.

Det är en vemodig och finstämd berättelse om föräldrakärlek och om hur den tunnaste tråden i nödens stund kan visa sig vara det starkaste bandet. Det är känslofyllt men samtidigt så övertygande, naket och ärligt.

Det är en makalöst bra författardebut och jag ställer mig helt bakom författaren **Stina Stors** ord om boken. *En läsoplevelse som riktigt känns i hela kroppen. Lysande!*

Heléne Nellvik

Författarporträtt: Sofia Runarsdotter

Kaffe med mjölk

Ella-Maria Nutti

Wahlström & Widstrand

Ella-Maria Nutti är född 1995 i Gällivare. Hon studerar till psykolog vid Umeå universitet och har tidigare gått på Långholmens författarskola. Hon har medverkat i antologin

Inifrån Sápmi Vittnesmål från stulet land. Kaffe med mjölk är hennes debutroman.